

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Tárr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felolós szerkesztő:

Dr. Lemberger Ármín.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések különösen számítanak.

Elsikkadt bajai érdekek.

A bátaiak sürgetik a közúti hidat.
Baján fölméréseket végzett most pár esztendője egy kisebb bizottság és megállapította, hogy a közúti hidnak itt volna a legalkalmasabb helye. Azóta nem történt ebben az ügyben semmi, a világon semmi — legföljebb a helyi sajtó figyelmeztette olykor kötelesség-telejesítésre a közélet tényezőit: a városi tanácsot, a törvényhatósági bizottságot és a hangos pártvezéreket. És míg itt nálunk elsikkad a helyi kereskedelmi fellendülésre oly nagyfontosságú *közúti hidnak* még a gondolata is, a szomszéd-
ban szervezkednek és toboroznak hivat-
nak annak a tervnek, hogy a közúti hid
ne Bajára kerüljön. Erről szól a *Pécsi
Napló* híradása, melyet figyelmebe aján-
lunk a bajai közélet vezetőinek:

Ime a híradás:

Báta község előjárósága fölkereste a vár-
megye alispánját, *Simonsits* Elemért. *Szabó*
Károly *orsz. képviselő* vezette ezt a küldöt-
séget, amelynek szónoka bizonyította, hogy
a közúti hidnak szükségképen Bítánál kell
megépülnie. Az alispán igen természetesen
megígérte a törekvés támogatását és a tör-
vényhatóság ily értelemben petíciónál
a képviselőházhoz.

TÁRCA.

Éltvestársak.

— A 'Bajai Hírlap' eredeti tárcája. —

Írta: Kálnasz Ferenc.

Éjjel tízenegy óra. A palota elől most gurult el, élénk töffögéssel, az utolsó vendégeket vivő automobil. A bárónéknak már nincs miért türelmetlenül idegességet és ez meglátszik hirtelen elváltozó arcán. Néhány villanylámpát ő maga csavar le és a világosság tompultával szép, bár kissé fáradt arcára is homály borul. Türelmetlenül néz egy frakkos urra, a férjére, aki bántó otthonossággal járkál az ebédülőben, majd az asztalhoz lép és három pohárból összeöntve a maradvék borokat, iszik, mint a pákosztos inas. A báró astán a szivaros dobozhoz megy és világot.

Az asszony: Reménytelen, nem akar szivarozni?

A báró: Miért ne? Itt, az ebédülőben...

Az asszony: Vegye magához az egész skatulyát. Megtarthatja. És most, adieu, kedves uram.

A báró: (meglepetéssel). Csak nem gondolod komolyan?

Az asszony: Nézze, barátom: a tegezésről szokják le. Mások előtt nem bánom. De magunkban, négy szemközti, — hiszen mink ismer-

Azután így folytatja a Pécsi Napló:
Bármily jogos és helyes, a célnak leg-
inkább megfelelő, hogy ezen hid a fent-
megjelölt 3 baranyai pürt egyikét kösse
össze a szembenlevő parittal, mégis — sze-
meséjében mindig a győzelem — kíván-
atos, ha ezen érdekeltek is életjelt adnak
maguktól, nehogy később az a szemrehányás
érhesse Baranyát, hogy ezt a fontos közle-
kedési eszközt is átengedte a fűgőbb és
élelmebb, de jóval kevésbé jogosult kon-
kurrens Tolnavármegységnek.

Szóval: Tolna és Baranya már sorba
állott a közúti hidért. Itt Baján azonban
— úgy látszik — egyáltalán nem izgatja
ez a dolog a vezetők embereket.

Baja-Dunapart rakodóállomás. Ezt
a helyi érdeket is főlészre vetette pár
hónapja a Bajai Hírlap. Azaz, hogy nem
is lokális érdekről van itt szó, hanem
az egész Dunántul és a nagy Alföld
közös érdekéről.

A baja—bátaszéki hid megnyitásával
egyidőben ugyanis furcsa áruforgalmi
abuzus lépett életbe. Nem kevesebbről
van szó, minthogy teljesen megféleked-
tek róla, hogy a hid megnyitával Baja
lesz az a forgalmi gócpont, hol Dunán-
tulról és Dunán innen, hajón és vasuton
lő továbbállításra torlódik éven át
milliókat tevő áruszállítmány. És a Bajá-

ról való megfélekedés tervszerű mun-
kájában elfelejtettek a Dunahid bajai
oldalán rakodóállomást építeni, úgy, hogy
mostanában a következő helyzet bonyo-
lítja és drágítja meg a Baján át való
áruszállítást.

A hajón való továbbállításra szánt árut
előbb behozta a vonat a bajai pályaudvarra
és onnan költséges helyi fuvarozás útján
kell azt a hajóállomáshoz visszazállítani.
Viszont a hajón ideérkező és vasuti tovább-
állításra szánt árut is a mostani viszonyok
mellett előbb a hajóállomástól a pályaudvar-
hoz kell kiszállítani, holott a hajóállomástól
alig pár száz lépésnyire levő Dunahid bajai
oldalán létesíthető kiterős és áruakadásra
alkalmas sinpár éven át sok ezer korona
megtakarítást jelentene a bajavidéki és du-
nantali kereskedelmi piacnak.

Ennek a kiterőnek létesítése annyira
elsőrendű érdeke egész sereg városnak
és községnek, hogy még az érdekel
törvényhatóságok és községek anyagi
hozzájárulásával is valóra kell váltani
kereskedőinknek ezt a létérdekét szol-
gáló kívánását.

Baja-bátaszéki szomszédos forgalom.
Ez a *legsürgősebb* érdekünk is elsikkadt
a kormányhatalomhoz való görcsös ka-
paszkodás koalíciós munkájában. A szom-
szédos forgalomért való közigazgatási

jűk egymást — megtiltom önnek a tegez-
dést. Azért a szivességet, uram, hogy ma
délután megjelent velem az anyakönyvvezető
előlt, a kialakodott ötezer koronát megkapta.
Mit akar még? A nevért megvásároltam. Egy-
ebet nem akartam. Az üzlet tisztá, a feltétele-
ket jól megérthette, nem is értem, mit keres
maga itt. A másfél ötezer koronát a valóper
sikeres befejeztével hiánytalanul fogja meg-
kapni. Ha a per elhuzodnék, amit nem hiszek,
illő módon fogom honorálni a késedelmet.
De nekünk semmi közünk sincs egymáshoz.
Ne higgye, hogy én megvettem önt. Én, és
megvenni valakit? Neveltség. Önnek, szegény
barátom, némi pénzre, nekem pedig asszonyi
jellegre és előkelő címre volt szükségem. Isten
önnel. Elmehet.

A báró: Meggondoltam a dolgot. Nem
megyek el. Én itt a te közeledben kitűnően
érezem magam. (Közeledik az asszonyhoz.)

Az asszony: Figyelmeztetem, hogy nem
vagyok tréfás hangulatban. Menjen a pokolba.
Siessen. Semmi keresni valója itt.

A báró: (lett és szivarra gyújt) Meggon-
doltam a dolgot. Nem fogok elválni.

Az asszony: (a felháborodástól remegve.)
Bolondság! Vannak még kitűnő ügyvédek;
és van egynehány barátom, aki hajlandó ma-
gát, egyetlen intésemre kikérgetni

A báró: (nagyon nyugodtan.) Kérlek, a
barátaidról többé ne beszélj. Délután öt óra

óta, hogy egybehangzó igenlésünk alapján az
anyakönyvvezető házastársaknak jelentett ki
minket, te férjes nő vagy, aki köteles erköl-
cössé lenni. Négy óra ötvenkilenc percork, meg-
engedem, még kokott voltál és a két tanu
urat még barátainak tekintheted. Igazán
mulattató volt, ahogyan azok az urak visel-
kedtek. Majd én megintam őket keztyűbe
dudálni. De, ha kell, téged is, kedvesem. Je-
gyezd meg és szokjál hozzá, hogy ma délután
öt órától kezdve tisztességes asszony lettél.
Elhiszem, hogy ez az állapot kissé szokatlan
neked, de majd beleöröködsz. (Leveti a frakk-
ját és a pohárszekele akasztja.)

Az asszony: Szemtelenség! Hogyan meré-
szel ingujjra vetkezni? Ah...

A báró: Azt hiszem, lithon vagyok és le-
vethetem a frakkomat. Sajnos, nem hihetem,
hogy ez a látvány a szokatlanság ingerével
izgatna téged. Mondd, hol találók egy háló-
köntöst? Bízonyára, a te jól felszerelt ruhátá-
radban akad hálóköntös is.

Az asszony: Nincs más hátra, — telefonálni
fogok Károlynak, hogy jöjjön ide azonnal és
szabadítsd meg ettől a toladók harmatiától.

A báró: Gondolod, hogy Károly megteszi
ezt a szivességet? Hát próbálja csak! Mula-
tságos. Szeretném látni, hogy egy fiatal férj
megengedi-e, hogy nászészakáján háborgassák.
Nem, drágám, ez az ötlet nem szerencsés öt-
let. Ha Károly ide mer jönni, én doboz ki

bizottsági fölterjesztés elintézetlen mindmáig és — megbízható róla a hirad-sunk, hogy az elintézés kedvezőtlen lesz.

Ugy írják nekünk, hogy továbbra is megmarad a virtuális távolság és vele a forgalmat megbénító drága vasut. Még csak első távolsági forgalomba sem tesznek át bennünket és elmeséli nekünk majd a kormány a hidakról és alagutakról szóló naiv mesét. Mintha bizony nem tudná mindenki, hogy hány-szor tettek és tesznek kivételt az álta-lános szabályok alól.

Baján át Boszniába vezető vasut. Ma már nem csinálnak belőle titkot, hogy a boszniai összeköttetés megterem-tése a legközelebbi jövő vasuti prog-rammja. Csak az vitás még, hogy *Bu-dapest — Szekszárd — Mohács — Pélmonos-tor — sarajevo* vonal lesz-e ez a nagy-fontosságú vasut, vagy *Budapest — Kunszentmiklós — Dunapataj — Baja — Bátaszék — Mohács — Baranyavár — Eszék — Verpelje — Bród* lesz az az ut, mely Boszniába vezet.

Percig sem kétséges, mily nagyértékű nekünk ez az utóbbi vonal. Tolnavár-megye már fölirt a héten a szekszárdi terv kiépítéséért és itt az ideje, hogy a mi érdekeltségünk is akcióba lépjen.

A *Baján át vezető vonalnak a baja — bátaszéki hidon át kellene közlekednie*, ami — szakértők szerint — egyértelmű azzal, hogy a *hidat kétvégányura építe-nék ki*, mert az egyvégányu Dunahid már ma is túl van terhelve. A hidnak ezzel az átalakításával kapcsolatban azután megalkotható volna egy csap-szár *a rég sürgéttel közeli hid is*.

Mindenesetre mindent meg kell tenni elsősorban azért, hogy ez a vasut ne *mint vicinális vasut* épüljön meg, hanem hogy maga az állam építse ki, *mint elsőrangú fővonalat*. Az elsőrangú fővo-nalra ugyanis itt feltétlen szükség lesz; s ha a vasut előbb mint vicinális épül,

ugy akkor azt az elsőrangúsítás alkal-mával *milliókra menő veszteséggel kellene átváltania az államnak*, addig pedig *mi ez megtörténne, a helyi érdekelttség földleges terheket* lenne kénytelen a vicinális vasut engedményese javára *viselni* s másrészt tarifák tekintetében is nagy áldozatokat kellene hoznia a vicinális vasuton fizetendő *drágább díj-tételek* formájában.

Kormányválság izgalmas idején, mikor a föltámadás reménye nélkül való elmulás napjai következhetnek a koalícióra, ma-radandó emléket állíthatnának maguknak itt ennek a rezsimnek helyi apostolai, ha a kormányköröket legalább a tizen-kettedik órában reábirnák a Baja érde-kében való cselekvésre.

Jegyzetek a válságról.

Mit hoz a jövő?

A koronatanács sivár eredményén rágód-nak Bécsben és Budapesten a politikusok. A Fremdenblatt siet konstatálni, hogy a szerdai hűhó semmi végleges döntést nem hozott. A bukott kormány egyik tagja közvetlenül a koronatanács után ezt mondotta:

— *Semmi változás nem történt.* Az ural-kodó az összes miniszterekhez meleg fölhi-vást intézett, hogy törekedjenek *minden ere-jükkel a koalíció föntartására*. Hangsúlyozta a felség, hogy a mostani kormány támo-gatása a válság megoldásában kívánatos volna.

Wekerlelék ideiglenesen tovább vezetik az ügyeket, ez már bizonyos. És eredmény-nek ez is valami, hiszen azért futkostak Bécsbe, hogy uralmukat tovább tengessék. A koalíció föntartását maguk az ügyvivők lehetetlennek mondták és ezt a véleményüket a császár előtt se titkolhatták el. Most ismét az a két kibon-takozási javaslat van előtérben, a melyek Kossuthi Ferentől, illetve Andrássy gróftól

származnak. Kossuth tudvalevőleg gazdasági engedményeket kér, Andrássy ellenben meg-elégszik a katonai koncessziók szerényebb mértékével is.

* * *

A korona, — így panaszkodnak az udvar tá-jékán — most abba a lehetetlen helyzetbe került, hogy a mostani parlamenti férfiak közül kell választania. Emiatt a *Ház feloszlatása kikerülhetetlen*. Ám ebben nagy veszedelem rejlik, ezt érzik Bécsben és nem is titkolják. Sőt elárulják, hogy a magyar ellenállás, az al-kotmányos elvek hangoztatása újra föltépi a darabont-sirokat. Ez a prognosztikon, ahogy most keresztülhurcolják a külföldi sajtóban a következő:

Ha egy parlamenti párt sem volna al-kalmas miniszterium alakítására, a császár-király az általános és titkos választói jognak a híveit, így Kristóffy-t és másokat egy ka-binetben összehívhatja és ezek a demokri-tikus réteget felhívják, hogy csoportosuljanak a király köré és vessenek véget az állam-jogi viszálynak és a telhetetlen arisztokrácia uralmának.

* * *

Az ország pedig várva-várja, remélve-reméli az *alkotmányos* megoldást.

H I R E K.

Bajaiak Bezeredy István ravatalánál.

— A törvényhatóság részvéte. —

A bajai utcán — minden hónapban egyszer — magas, elegáns ruhájú, disztinyvált, egyeses tartású uriember szokott végigsétálni most pár esztendője: *Bezeredy István főispán*. Mindig egyedül ment. Sohasem láttam még társalogni az utcán. Egy ember, aki az utcán is meg-örizte azt a méltóságot, amivel magának és az állásának tartozik.

Ez a főispán minden hónapban egyszer vagy kétszer előtt Bajára elnökölni és örködni a bajai élet puritánsága fölött. Szavát a közgyűlési teremben nem igen lehetett hal-

lani. De miért is veszekszünk mi, drága Klarissz, mért nem szeretjük egymást? Nos, én megbocsátom a mul'adat Jer, csókolj meg!

Asszony: Ne merjen közeledni!

A báró: *(nyugodtan sítavozik):* Na, na... kedvesem, miért izgatod magad!? A legter-mészetesebb dolgon fennakadsz. Utóvégre senki sem követeltél a férjtől, hogy mindjárt az első éjszakát házon kívül töltsé. Én ugyan megvetem a sablonokat, de ennyire eredeti még sem kívánok lenni.

Asszony: De hát mit akar tőlem? Még jobban meg akar zsarolni?

A báró: Pardon, ez a kifejezés szigorú.

Asszony: Ha nem kötődik, van még fegyverem. Ne kényszerítsen a legvégsőre. Igaz, hogy a zsebében van ötezer korona, melylyel a váltótját rendezheti. De én, a maga helyében, nem mernék ily vakmerő lenni. Ön, efelejté, hogy arról a váltótól mindent tudok.

A báró: Azt is főleg, hogy a váltó hamis. Ha jól értem, följelentéssel fenyegetőzöl.

Asszony: Le fogják tartóztatni. Becsuk-jak.

A báró: A botrány rád is árnyéket vet. Én a férjed vagyok, szokjál már ehhez a gondolathoz, ami tulajdonképen a te ötleted. Te kerestél férjed négy, uszke öt órai időtartamra. Az meg az én folytatólagos ötletem, hogy ezt az állapotot holtomiglan, holtodiglan kívánom véglegelni.

Asszony: Eh, mit nekem a botrány? Annál biztosabban és annál hamarabb lefoly-tatják a válópert. Érti, barátom, nekem csak arra volt szükségem, hogy férjes nő legyek.

Megvallom, ez csak egyik szeszélyem. Min-denesetre inkább költséges, mint szükséges, de hát ilyen szeszélyem támadt és én meg-engedhettem magamnak ezt a luxust.

A báró: És főleg báróné akartál lenni. Méltóságos asszony. Mi?

Asszony: Nos igen! Mit gunyolódik? Nem megfizettem érte? — De valóban csod-álkoznom kell, hogy eddig is megtűrtem magam mellett. Utóljára és határozottan fel-szólítom, neegyezésünkre való szigorú hivat-kozással, hogy távozzék.

A báró: Lehetetlen. Nem kacagatom ki magam.

Asszony: Micsoda? De hiszen ugyis tudják, hogy maga csak egy kibérelt férj, egy stróman. És maga is jól tudja, hogy ezzel tisztában vannak nehányan, legalább is a barátaim...

A báró: Éppen azért, mert tudom, nem mozdulok. Azt hiszem, az utcán sétálnak, leve, mikor távozom és mikor nevetnek rajtam. Nos nem fognak röhögni. Sőt, kiadom a cselésdégnek a rendeletet, hogy azokat többé nem fogadjuk, őket be ne bocsássák. Egyáltalán, senkit sem az én engedelmem nélkül. Senkit sem! És te nem léphetsz ki a küszöbön soha,

az én beleegyezésemem kivül. Ezt, kérlek vedd tudomásul. A férjed vagyok.

Asszony: Micsoda? A férjem? Egy meg-fizetett... csirkefogó.

A báró: Látod, kérlek, erről cseveghetünk és ez az a kényes pont, amit magam is tisztázandónak vélek. Nem mondom, hogy nem fizettél meg. Azt sem mondom, hogy a váltó nem hamis. De ki miatt mentem tönkre? Ki miatt hamisítottam váltót? És, tudj meg mindent: ki miatt kártáztam hamisan? Te miat-tad! te miatt! Mindenkit meghallgattál... csak engemet nem! De a pénzemet, az aján-dékaimat elfogadtál! És végül megaláztál. Egy aljas, hitvány szerepet bíztál reám.

Asszony: Hazudik! Hazudik! Én nem kértem magát erre. Többen jelentkeztek. Csupa szívesség volt tőlem, hogy éppen magát vá-lasztottam. Gondoltam, hogy hadd lásson egy kis kézpénzt. És maga így háldlja meg a jóságomat! Arra pedig, hogy miattam köl-tekezett, ne hivatkozzék. Könnyelműségéért csak saját magának tartozik felelősséggel. Mi voltam én magának? Csak ürügy a könnyel-műségekre, melyeket bizonyára nélkülem is elkövetett volna

A báró: Meglehet. De nem erről van szó. Te nem szívességből választottál engem a fér-jednek. Hanem a bárói címért. Mert a többi jelentkező csak paraszt éhenkórász volt.

Asszony: És ha így is van? Adtam

— A szabadkai közkórház 1910. évi költségvetése. A bélyegminiszter elküldte a szabadkai közkórház 1910. évi költségvetését. A bélyegminiszter jóváhagyta a költségelölőnyomatnak azt a részét, hogy a mai ápolási díj 2 kor. 12 fillérben állapított meg az eddigi 2 kor. 04 fillér helyett. Jóváhagyta az orvosok részére megállapított — fizetésük 30%-át kitevő — lakbérilletményt, de a 600 korona fuvarátalányt 400 koronára redukálta.

— Rendelet a postásokhoz. Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter a következő rendeletet adta ki: Tudomásomra jutott, hogy a posta-, távírdá- és távbeszélőnél olyan esetek fordultak elő, hogy felbőlválók szolgálati tekintetben aljuk rendelt tisztviselőktől, egyes tisztviselők pedig posta- és távírdaaltszektóktól és szolgálati pénközlőesőnöket vesznek fel, esetleg azoknak jótállásával szereznek váltó-kölcsönökre fedezetet. A kölcsönszerzésnek ezen módját, — minthogy az a tisztviselői állással és a szolgálattal elengedhetetlen rendelés és fegyelmel nem fér össze — egyszer s mindenkorra elítélem és fegyelmiel büntetendő vétségnek tekintem. A posta- és távírdáigazgatóságok, ha ily eset tudomásukra jut, az illető tisztviselő ellen azonnal indítsanak fegyelmi vizsgálatot.

— Izé. Ezzel a különös címmel szellemesen és hangulattal szerkesztett új éleláp tűnt föl a — mi türes-tagadás — kissé sivár magyar humorisztikus irodalomban. A lapnak Paulin Béla a főszerkesztője. Programja — úgy mond a beköszöntő — néhány név és az elhatározás: gyűjtődénye és eszköze akar lenni a megnyilatkozásban mindennek, ami itt nálunk ötlet, vidámság és főlöny. A felelős szerkesztő Carinti, a lapot pedig a szerkesztőkön kívül Ambrus Zoltán, Heltai Jenő, Kosztolányi Dezső, Molnár Ferenc, Szép Ernő, Szini Gyula és Szomaházy Irják. A kiütőnő illusztrációkat egész sereg magyar és külföldi rajzoló szolgálta. Az Izé szerkesztőség Budapest Bálvány-utca 4. alatt van, ott rendelhet meg a lap is, melyet szívesen ajánlunk.

— A szerződésnélküli színészság most végre maguk segítettek magukon. Látva, hogy támogatás és segítség sehonnan sem várható, összálltak kisebb csoportokba és most így járják be a kisebb vidéki városokat. Körülbelül harminc-negyven ilyen társulat működik és aránylag sokkal könnyebb a helyzetük, mert a társulat fenntartása nem jár annyi költséggel, mint egy rendes színtársulat.

— Új ügyvezető a szabadkai munkás-pénztárban. Az országos munkásbiztosítási pénztár igazgatósága a szabadkai pénztár ügyének vezetésével Kalmár Jenőt, a máramaros-szigeti pénztár ügyvezető titkárát s a »Munkásbiztosító« című szaklap felelős szerkesztőjét rendelte ki. Az új ügyvezető már átvette hivatalát.

— Baja — mozgósítás esetén. A mozgósítás tavalyi lázának egy halvány árnyéka megint megjelent. És most látszik csak meg, hogy a mult esztendő izgalmaiban mennyire szenzációssá növekedtek oly dolgok is, amelyek azelőtt megszokott, figyelmet sem keltő dolgok voltak. Tavaly nagy izgalmat okozott az a miniszteri körlevél, amely a polgármesteri hivataloktól bekívánta azoknak a tisztviselőknek a névsorát, akikre idehaza a mozgósítás esetén a közigazgatásnak okvetlenül szüksége van. Tavaly ebből olvasták ki a mozgósítás közeledését. És itt van, megérkezett most is az ijesztő levél. Tegnap jött meg a felhívás Baja város polgármesteri hivatalához, hogy az 1910-ben törtenhető mozgósítás eseteére terjeszse be a már említett névsort. Ham nem most senkinek akad, aki ebből a sablonos aktából háborút olvasna ki.

— Előéptetett esendőrhadapród. A honvédelmi miniszter Fliess Györgyöt, legutóbb Baján állomászott esendőrhadapródot, aki már több ízben tüntette ki magát, zászlóssá léptette elő.

— Vállalkozási hírek a megyéből. A jánosalmi vasúti állomáshoz vezető törvényhatósági út kiépítésével Bácsbodrog vármegye alispánja K 41.255.04 vállalati árban Havas Jenő szabadkai vállalkozót bízta meg. A kért nyílt vasútállomáshoz vezető és 500 méter hosszú út keramitburkolásnak kiépítésével Bácsbodrog vármegye alispánja 39322 korona 35 fillér vállalati árban a Köszénbánya és téglagyár társulat fővárosi céget bízta meg.

— Nyugdíjasko vasúti jegye. A polgármesteri hivatal lapunk utján is közli azokkal a nyugdíjasokkal, akik jogosultak a kedvezményes vasúti jegyre, hogy fényképes igazolványaik érvényesítése végett november 1-ig nyújtsák be kérvényüket a polgármesteri hivatalhoz.

— Kiss szerencséje nagy! A magy. kir. szab. osztályorszátek csütörtöki befejező húzásán a 600.000 koronás főnyereményt a 96071. számú 8. sorban eladott sorjeggyel ismét a hírneves Kiss Károly és társa bank részv. társaság (Budapest, Kossuth Lajos u. 13) szerencsés vevői nyerték hol immár negyedszer nyertek meg a 600.000 koronás főnyereményt, nem hiába mondja a közmondás: »Kiss szerencséje nagy!«

— Egy régi jegyző halála. Vracarsics Gerő megyebizottsági tag, — mint Titeltől jelentik — vasárnap éjjel ötvenkilenc éves korában elhunyt. Vracarsicsnak, aki a megye legöregebb jegyzője közül való, és alig pár hónapja vonult csak nyugalomba, kedden délután volt nagy részvét mellett a temetése.

— A Haverda-ügy 2000 koronája. Dengl Alajosnál fel esztendő előtt, amikor testvérét, Haverdánt meggyilkolták 2000 korona jutalmat ígért annak, vagy azoknak, akik a gyilkost kézrekerítik. Denglös ügyvédje, dr. Vécsei Samu most a 2000 korona jutalmódját letétbe helyezte. A 2000 koronában a Park kávéház pincérei, Govorkovics Aladár és Pertich Ernő rendőrfelkapitány fognak e öröláthatólag osztozkodni. Ők vezették a nyomozást a gyilkosság elkövetőjéhez, Jánoshoz.

— Eltörölték az érettségét. Ha az összes középiskolákban nem is, de már a felső kereskedelmi iskolákban megszüntették az érettségi vizsgálatokat. Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterrel egyetértően kimondta, hogy a felső kereskedelmi iskolák hároméves tanulmányát négyévesre változtatja, de egyszermind megszünteti ezekben az iskolákban az érettségi vizsgálatot.

— Gyümölcsfa kiadás. A helybeli állami kertészség iskolá falkolájában a f. év őszén és a jövő év tavaszán nagy készlet gyümölcsfa kerül kiadásra. Tavasszal csak azok kaphatnak fákat, akik szükségletüket ősszel előjegyztetik. A helybeli lakosok félőrnak kapnak ötványokat, hogyha a város gazdasági hivatalától igazolványt hoznak és azt a fizetés alkalmával bemutatják.

Felejthetetlen jó férjem, illetve atyánk

Reich Salamon

elhalálása alkalmából mindazoknak, akik megható részvétükkel fordultak felénk, illetve a temetés órájában a boldogult iránti kegyelet külső jelét adták őszinte, szívből jövő köszönetünket nyilvánítjuk.

Özv. Reich Salomonné és gyászoló családja.

SZÍNHÁZ.

Színházépités.

A jövőhéten újból napirendre kerül az évek során át sokat bolygatott színházkérdés. A gazdasági és pénzügyi bizottság tárgyalni fogja Zweig Már szállodásnak immár a tanács előtt fekvő kérvényét, melylyel az ő színházterme felépítésére városi segélyt kér.

A terve az, hogy a Központi-szállodához tartozó üres telken színjátszásra is alkalmas termet épít és úgy szeretné, ha a város azt a magánépitkezést tíz éven át négy-négyezer koronával, összesen tehát negyvenezer koronával támogatná. Ennek ellenében — úgy tudjuk legalább — huszontöt esztendőre hajlíkot adna Zweig szállodás évente hathétől 3 hónapig játszó színtársulatnak, ugy azonban, hogy a mindenkor színgazgató kiűln bérösszeget fizessen neki a színonra. Illetékes helyen azt is megtudjuk, hogy ez a bérösszeg legalább napi 20 koronát tenne.

Ezekben ismertetjük a terve vett magán-színház konturjait.

Nem tartozik e cikk keretébe előre perbe szállani a hatósággal arra nézve: van-e joga ennek a városnak 77 százalékos pótdadó és annyi sok anyagi támogatásra váró újabb meg újabb gazdasági érdek rovására, a mi lokális igényeinket egyáltalán nem szolgáló magánvállalkozást 40.000 koronával támogatni. Azzal sem akarunk rémitgetni, hogy ez legalább 2 százalékos pótdadó-emelkedést jelentene a közdők terhe alatt roskadozó lakosságnak.

Nekünk első pillanatra csak az ötlük a szemünkbe, hogy 40.000 korona városi segély mellett, még színházért — naponta 20 koronát — is fizessen a színgazgató, aki élszöngvü társulattal — mert másnak itt helye nincs — eljön Bajára megélni és főváragoztatni a bajai színpártolást.

Mi ugyan rég túl vagyunk azon a hamis állásponton, mintha a színeszet itt Baján kulturmisztiót teljesítene és egyszerűen üzletnek tartjuk a színházat, de mégis kulturizletet látunk benne, melynek a hatóság, 40.000 koronára támogatásért, ha egyebet nem, legalább ingyen hajlíkot tartozik biztosítani.

Ennyit mindenesetre megkívánunk, még az egyszerűen oly nagyon népszerű lett Zweig-féle magán-színház valóra váltása esetén is.

Nyomdász

és

Könyvkötő

tanulók

felvételnek

Kollár A. nyomdájában.

A mártír.

A gyarló ember véraldozattal tömjéne a maga istenének, hogy fordítsa felé mennyei tekintetét és tegye boldoggá nyomorult földi alattvalóját. És a pogány isten két kezével szórja vakító sugarait a hódoló tömegre, de ezek kihűlve érnek a földre és sötétséget bo-

ritának a megtévedt világra. Amíg a föld egyik pontján a tudomány ulti diadalát, addig egy másik részén a középkor ulti fel sötét birodalmát.

A spanyol tudós, aki többre bicskoltta a maga szegény népe rongyos köntösét a királyi palátnál, ma már hideg tetem. Az acél golyó, mely érző szívet átjárta, ajkára fagyasztotta a szót, melylyel nemeztét hívta és vére kifolyt, hogy egyesüljön a szent anyafölddel.

Ferrert elmetették, de nem temethették el vele azt az eszmét, a melynek hirdetésében vezért el. Hívóinek mérihetetlen táborra tovább fogja terjeszteni az igét, melyet az ősz tudós vérrel szentelt meg. Ferrer a klerikális hatalom előtt nem volt kedves ember. Neki tulajdonították a barcelonai zavargás szerzőségét, de sőt a királyi család elleni merényletet is. Gyűlölte ember lett. Börtönre vetették és míg az egész világ szivdobogva várta kiszabadulását, a spanyol kormány már pálcát tört a szerencsétlen feje fölött. Kegyelmi kérvényét fel sem terjesztették, hanem a monjuichi várban titkon végrehajtották rajta a halálos ítéletet.

A spanyol kormány, mely e tétellel a dicszatiának vélt szolgálatot tenni, talán semmivel sem árthatott volna annak annyit, mint éppen ezzel. Az egész európai közvélemény tündetőleg adta tanaulját rokonszenvének, melylyel az ősz tudós íránt viseltetett.

És ily tündetőleg nyilatkozik meg a spanyol kormány elleni ellenszerve is. Az agg Ferrer minden csepp vérrel annak a hatalmas áramlatnak verte meg az alapját, amely áramlat fogja megdönteni gyilkosait. A spanyol államhatalomnak, amely mindent, ami véres gazdálkodásának utjában állott, a tör segítséggel tett némává, a Ferrer halála napja szomorú évfordulója lesz. És a nép, amelynek számát inkvizíció tizedelte meg és földjét mártírok kiömlő vére tette kopárrá: önkézzel fogja lerombolni azokat a korhadtt oszlopokat, amelyek egész államisága nyugszik, hogy a maga vérrel kovácsolt vastraverzeit tegye a helyére.

Segédszerkesztő: Spitzer Zoltán.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pémetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok hasonlatlan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el.

Kapható Baján: Bauer Adolf, Gyarmati Emil, dr. Makray László, Gyöngyössi László gyógytáiraiban.

A m. kir. államvasutak MENETRENDJE.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Bajáról Bátaszékre reggel 7 27, délután 12 00, 5 05 és 10 9 perckor.

Bátaszékről Bajára reggel 5 2, 9 16, délután 2 39 és 6 29 perckor.

Bátaszékről Dombóvárra reggel 10 18, délután 2 25 és 10 45 perckor.

Dombóvárról Bátaszékre reggel 3 50, 4 14, 10 38 és délután 2 30 perckor.

Bajáról Zomborbá reggel 4 és 7 22 órákor és délután 1 15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 3 10 és 6 51 órákor és délután 3 46 órákor.

Ujvidékről Zomborbá reggel 2 07 és 7 51 órákor és délután 1 55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6 45 órákor, délután 12 57 és 4 23 órákor.

Ujvidékről Tisztele reggel 6 54 és délután 5 25 órákor.

Tisztele Ujvidékre reggel 3 32 és délután 1 15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7 10 délután 3 03 és 7 47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8 18 és délután 2 35 órákor.

Szabadszékéről Óbecsére reggel 4 40 11 45 és délután 1 32 órákor.

Óbecséről Szabadszékére reggel 4 10 7 20 és délután 1 10 órákor.

Szabadszékéről Zomborbá reggel 5 órákor. 10 25, délután 2 02, 6 55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Szabadszékére reggel 5 05, 8 08 (gyors) 11 30, és délután 4 25 8 56 órákor.

Szabadszékéről Bajára reggel 4 33, 10 32, délután 1 57 és 7 05 órákor.

Bajáról Szabadszékére reggel 5 51, 10 05 délután 3 28 és 7 18 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4 20 9 45 és délután 3 45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4 00, 9 15 és délután 4 56 órákor.

Budapestről Bajára reggel 7 10 (gyors) 7 45 és délután 1 55, 3 20 (gyors) 10 10 órákor.

Szabadszékéről Budapestre reggel 4 50, 9 50 (gyors) 2 12, 6 37 (gyors) és 11 50 órákor e.

Halasról Bácsalmásra reggel 3 56, délután 12 27 és 6 22 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3 52, déli 12 és délután 8 44 órákor.

Bácsalmásról Regőcse reggel 6 16 délután 3 30 és 8 25 órákor.

Regőcse Bácsalmásra reggel 2 35, 9 40 és délután 6 45 órákor.

Szabadszékéről Ujvidékre reggel 5 20, 10 30 (gy.) délután 1 22, 4 05 és 6 48 (gyors) órákor.

Ujvidékről Szabadszékére reggel 4 27, 7 55 (gyors) 10 42, d. u. 4 29 (gyors) 7 22 órákor.

Szabadszékéről Szegedre reggel 6 15 és 9 44 órákor, délután 1 47, 6 53, 8 35, 11 05 órákor.

Szegedről Szabadszékére reggel 3 05, 7 48 és 11 30, délután 3 10, 4 55, 6 34, 10 20 órákor.

TÖRLEY PEZSGÓ.

„KRONOS”

a legújabb és legjobb eddig létező
petroleum izzófény-égő.

Fényereje kb. 80—90 gyergyafény,
vagy hatszorta erősebb, mint a 15" lámpás
Petroleum fogyasztás óránként 2 fillér.

Nincsen robbanási veszély.

Nincsen különös szabályozás.

Nincsen vörös, hanem fehér fény.

Nincsen szag.

Nincsen korom.

Minden petroleummal ég.

Azonnal világosságot ad.

Minden 15" lámpához illik.

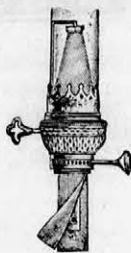
Egyszerűen kezelendő.

Ára: 1 égő teljesen felszerelve 10 K.

Egyedüli elárúsítás Baja és környéke részére

Schnetzer Ernő

üveg- és porcellánkereskedőnél B A J A.

BELEK.

A közeledő házi sertésöléshez ajánlunk
száritott és sózott marhahéjat, sózott
sertésbőrt és juhszátlingot.

Kienast és Bäuerlein

bélnagykereskedők

Budapest, IX., Szvetenay-utca 21. sz.

Sürgöncim: Kienastef. Telefon 53—56.

Alapítottak: 1870.

23948/1909. kig. szám.

Hirdetmény.

A „Ferencsatorna Részvénytársulat” igazgatósága f. évi október hó 5-ik napján 1947. szám alatt kelt átiratával a f. évi. április hó 23-án tartott közgyűlésen hozott 11161. kig. 87 közgy. 1909. számú határozat, valamint a Kereskedelmiügyi m. kir. Miniszter urnak f. é. augusztus hó 9-én 60568/11. 1908 szám alatt adott engedélye alapján értesít, hogy az 1905 évi augusztus hó 1-seje óta érvényben álló: „Ferencsatornai hajózársa és szállítási vasútközvetítő határozmányok és díjszabás” 36 ik oldalán foglalt: I. bajai kikötőben és Sugovicában fizetendő díjak jegyzéke s illetve annak A/. kikötési díjak (karópnézek) című díjgyűjtyék fejete az következő pótlékkal egészítették ki és pedig:

Az 1200 q. hordképességen alóli puhafa dereglyék a holt Sugovicában a pccérháza és a borrvétöltés közötti szakaszon ugyanazon díjszámítás alá esnek, mint a tutajok, vagyis az 1200 q.-ig bezárólag hordképés puhafa dereglyék után a téli időszakban a jelzett szakaszon négyzetméterenként 5 5 fillér azaz öt és fél fillér kikötési vagyis téli állási díj fizetendő, míg a nyári időszakban ugyanezek a jelzett szakaszon kikötési díj fizetése alól mentesek.

Ezen pótlék 1909 évi október hó 1-ével lép hatályba.

Miről a város közönsége ezen hirdetmény-nyel értesítettük.

Baja 1909. évi október hó 9-én tartott tanácsülésből.

Polgármester h.
Weisz Nándor
tanácsnok.

ELADÓ HÁZ.

Baján a belvárosban, annak kellő közepén lévő, 3 utcai, 2 udvari szobából, 2 konyhából, 2 élel-kamrából, pincéből, istállóból és 3 felszerből álló

lakóház

kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Dr. Lemberger Ármán ügyvédi irodája
Baja, Türr István-utca.

23459/110401/1909. kig. II. püig. sz

Ujabb felhívás

az adózó közönséghez.

Ismételve felhívunk mindazokat, kik alkalmazottai után adóra vonatkozó vallomásukat a már közzétett határidőbe be nem adták, hogy ezt a vallomásukat 8 nap alatt annyiával inkább adják be, mivel ellenkező esetben adójuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt — hivatalból fog megállapítani

Kelt Baja, 1909. október 17.

Dr. Moder,
adóügyi tanácsnok.

25036/1909. kig. szám.

Arverési hirdetmény.

A városi bérház keleti oldalán Szalay Lajos által birt két bolthelyiség bérbeadása véget a városi gazdasági hivatalban folyó október hó 29-én d. e. 11 órákor arverés fog tartatni alulírott nál betekinthető feltételek mellett

Az 500 korona évi bérösszeg mint kiküldtési bér után 50 korona bánatpénz teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az arverés megkezdése előtt.

Mindegyik boltra külön-külön is tehető ajánlat.

Baja 1909. október 21.

Weisz Nándor
tanácsnok.

ROPS

BIZTONSÁGI
GYORSFŐZŐ.

Tűzvesztély
kiszerva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat. Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasru és háztartási cikkeket árusító üzletben. — Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

— Képes prospektus ingyen és bérmentve. —

ROPS Fémáru Részv. Társ.

Budapest, V., Külső Váci-ut 74. 8.

Helybeli elárúsító:

EISENBERG KÁROLY.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényél, oszónál és meghűléseknél.

Pfigyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatatosk legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K — 80, K 1.40 és K 2. — és ügyészólván minden gyógyszerüzletben kapható — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerüzlete az „Arany oroslárhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Öt szoba

s mellékhelyiségekből álló ház (Deák Ferenc-utca 6. szám)

november 1-ére kiadó.

Ugyanazon a telken kisebb, nagyobb háztelkek eladandók.

Özv. Dr. Bartsch Samuné.

Alapítottatott 1846-ban.

KÖNYV. ZENEMŰ. PAPIR. IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkiláltison

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi diszművek-, ifjúsági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek, mindennemű tan- és segédkönyvek, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-papírok, író- és rajz-szerek, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legjutányosabb áron beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hirdapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadtatnak.

termékek,

Könyvkötészetem

Diszművek, Folyóiratok,

mindennemű könyvek

egyszerű és díszes bekötésére,

továbbá

képkerekek, (Passepartous)

íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.

KÖNYVNYOMDAI
MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesszen állít elő műveket, folyóiratokat, bálí- és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással. Nagy raktár községi, közígazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból Bármilyen könyvmdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.